

Aantekeningen over synonymie

door
W. ROEPKE *)

9. De synonymie der *Dudusa*-soorten (Notodont.)

In Tijdschr. Ent. 86 : 77—83 (1943) heb ik de soorten van de Indische Notodontiden-geslachten *Dudusa* Walk. en *Tarsolepis* Butl. aan een nadere beschouwing onderworpen, hoofdzakelijk steunende op de bouw van het mannelijke genitale apparaat. Helaas moet hierbij eerst een fout worden hersteld : fig. 1 stelt het genitale apparaat van een *Tarsolepis remicanda* Butl. voor, en fig. 5 dat van *Dudusa nobilis* Walk.; beide van Java. Klaarblijkelijk zijn door een ongelukkig toeval beide cliché's verwisseld. Sedertdien is de kwestie van de *Dudusa*-synonymie een stap verder gekomen. Ik heb nl. een ♂ van de Sumatraanse *Dudusa* in de entomologische collectie van Artis te Amsterdam ontdekt, geëtiketteerd Pajakombo (ex. coll.-VAN DEN BERGH). Hiervan kon ik het genitaal onderzoeken. Om het object zo min mogelijk te beschadigen werd het genitaal er „droog” uit geprepareerd, wat slechts bij stukjes en brokjes gelukte. Echter zijn deze brokstukken, in balsem gemonteerd, zo goed behouden, dat men gemakkelijk kan vaststellen, dat dit apparaat geheel identiek is met dat van de Borneose soort, echter niet met dat van de Javaanse. Laten wij *Dudusa nobilis* Walk. van Noord-China buiten beschouwing, (ik heb de holotypus, een ♂ in het Brits Museum, meermalen goed bekeken en veronderstel, dat het een aparte soort is, maar het genitale apparaat moet nog worden onderzocht!), dan ziet de rangschikking der Maleise *Dudusa*'s er als volgt uit :

- 1) *Dudusa vethi vethi* Sn. 1880 : Centr. Sum.; Born.
syn. : *nobilis vethi* Sn.
„ : *nobilis borneensis* Rpke. 1943
- 2) *Dudusa javana javana* Rpke. 1943
syn. : *nobilis javana* Rpke.
- 3) *Dudusa celebensis celebensis* Rpke. 1943
syn. : *nobilis celebensis* Rpke.

Zoals uit deze korte opsomming blijkt, moet *celebensis* als afzonderlijke soort worden beschouwd. Weliswaar gelijken deze *Dudusa*-soorten habitueel sterk op elkaar, hun mannelijke genitalia echter verschillen onderling zo opmerkelijk, dat men wel tot deze splitsing moet overgaan.

Bij deze gelegenheid moge worden opgemerkt, dat de mannelijke genitalia der soorten van het geslacht *Tarsolepis* Butl. principieel zo weinig van die van *Dudusa* verschillen, dat men *Tarsolepis* wel als congeneriek met *Dudusa* of in het gunstigste geval als subgenus hiervan zou kunnen beschouwen.

10. *Entomogramma falcata* Pagenst. 1886 = *Tiruvaca subcostalis* Walk. 1865.

Het is nauwelijks aan twijfel onderhevig, of de door PAGENSTECHER in 1886 beschreven Noctuide van de Kei-eil. is dezelfde als WALKER's soort van 1865, type ♀ van Hindostan. Ik zag reeksen in de Musea te Londen en Tring als *subcostalis* Walk. en de beschrijving van PAGENSTECHER van zijn *falcata* is duidelijk. Het insect is goed kenbaar. De voorvleugels zijn bij het mannetje een weinig gekreukeld tengevolge van een onregel-

*) Nr. 1—8 : Ent. Ber. 13 (296) : 25—18, 1.II.1950.

matig aderverloop. Bij het ♀ zijn ze glad. De verspreiding is groot, de soort is bekend van Noord-Indië, Tonkin, Malacca, Sumatra, Java, Celebes, Ambon, Aru, Key, Tenimber en de Philippijnen.

11. *Acygonia difformis* Rpke. 1948 = *Chilcasa falcata* Swinh. 1885.

Pas nadat ik mijn beschrijving gepubliceerd had, ontdekte ik de synonymie. Latere auteurs schrijven *Chilkasa*. De soort is door SWINHOE beschreven van Bombay, later door hem ook van de Khasis vermeld. Volgens CANDÈZE 1927 en DE JOANNIS in Annam en Tonkin, volgens PROUT 1926 van Borneo, en door mij 1948 van Java en Sumatra opgegeven.

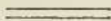
Summary

A new arrangement is given for the Malayan *Dudusa* species, *D. vethi* Sn. occurring in Sumatra and Borneo, *D. javana javana* Rpke. in Java and *D. celebensis celebensis* Rpke. in Celebes.

Entomogramma falcata Pagenst. is recognized as a synonym of *Tiruvaca subcostalis* Walk.

Acygonia difformis Rpke. is the same as *Chilcasa falcata* Swinh.

Wageningen, Laboratorium voor Entomologie der Landbouwhogeschool, April 1953.

Nomenclatuur van de Nederlandse Microlepidoptera 1. Het is bekend, dat de familie Tineidae een zeer oude tak der Microlepidoptera moet vertegenwoordigen. Deze opvatting, berustend op de eigenaardigheden van nervatuur en maxillaire palpen, wordt ook gesteund door het vaak voorkomen van zeer grote verschillen in de mannelijke genitalia van uitwendig wel op elkaar gelijkende soorten; blijkbaar zijn de vormen, die de gapingen in de geleidelijke ontwikkelingsreeks van de genitalia overbrugden, sinds lang uitgestorven en verdwenen. Nu tegenwoordig zoveel aandacht aan de studie van de genitaalkenmerken wordt geschonken, rijst de gerechtigde vraag, of dergelijke grote genitaalverschillen niet van generiek karakter zijn, met andere woorden, of het niet juist zou zijn de thans bekende genera van de Tineiden veel verder te splitsen.

Onlangs is AMSEL (in HARTIG & AMSEL, „Lepidoptera sardinica”, *Fragm. Entom.*, vol. 1, fasc. 1, p. 137—139, 1951) aan deze wenselijkheid tegemoetgekomen, door het geslacht *Scardia* Tr. te onderverdelen. Dit is geschied aan de hand van de verschillen van de bouw van de maxillaire palpen, van de natuur en vooral van het mannelijk genitaalapparaat. Drie genera resulteerden:

Scardia Tr., met *polypori* Esp.,

Microscardia Ams., met *boleti* F. en

Montescardia Ams., met *tessulatella* Z.

De talrijke exotische soorten van „*Scardia*” zijn ter revisie voor een volgende onderzoeker overgebleven.

Van de behandelde soorten komt alleen *Microscardia boleti* (F.) in Nederland voor. — A. D.

Macrothylacia rubi L. Met de kweek van de rupsen heb ik dit jaar een vrij gunstig resultaat gehad. Ik gebruikte daarvoor een flinke bus van 50 × 30 × 30 cm. Op de bodem deed ik een laagje rivierzand en daarop een flinke hoeveelheid veenmos en heide. Het geheel dekke ik af met enkele glazen platen, die voldoende lucht doorlieten.

De bus zette ik op een zonnige plaats boven op de grond. Begin Mei bleek, dat 16 van de 22 rupsen verpopt waren. Alle hadden hiervoor het veenmos uitgekozen, dus het vochtigste gedeelte.

H. SLEENHOFF, Pieter Vreedestraat 53, Waalwijk.